

Maksupalvelutarjoajan (PSP) ja tilityspalveluiden hankinnan keskeyttäminen ja hankintaoikaisuvaatimukset

149/02.08.00/2025 Payment Service Provider (PSP) and Card Acquiring

Hallitus 25.11.2025

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Johtaja Mari Flink, etunimi.sukunimi@hsl.fi
Yksikön päällikkö Rauno Särkkäaho, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (jäljempänä "HSL") on kilpailuttanut suorien myyntikanaviensa monikanavaisen maksujen vastaanottoratkaisun sekä tilityspalvelut.

Hankintapäätös on tehty hallituksessa 7.10.2025 § 90. Palvelun toimittajaksi valittiin Verifone Finland Oy. Adyen N.V ja XMDS Holding B.V. suljettiin tarjouskilpailusta tarjouspyynnön vastaisten tarjousten perusteella.

Hankintaoikaisuvaatimukset

Adyen N.V (jäljempänä myös "Adyen") on tehnyt hankintapäätöksestä hankintaoikaisuvaatimuksen, joka on saapunut HSL:n kirjaamoon 20.10.2025. XMDS Holding B.V. (jäljempänä myös "XMDS") on myös tehnyt hankintapäätöksestä hankintaoikaisuvaatimuksen, joka on saapunut HSL:n kirjaamoon 21.10.2025. Hankintaoikaisuvaatimukset on tehty hankintalain (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016) 133 §:ssä säädettyssä 14 päivän määräajassa.

XMDS on tehnyt hankintapäätöksestä myös valituksen markkinaoikeuteen.

Adyenin on vaatinut, että HSL poistaa tai peruuttaa virheellisen hankintapäätöksen ja tekee uuden hankintapäätöksen, jossa Adyenin tarjous hyväksytään tarjousvertailuun. XMDS on vaatinut, että HSL ensisijaisesti oikaisee mainittua hankintapäätöstä siten, että se hyväksyy XMDS:n tarjouksen tarjousvertailuun ja tekee uuden tarjousvertailun sekä uuden hankintapäätöksen; tai toissijaisesti, mikäli virheellisen menettelyn korjaaminen ei ole mahdollista ilman uutta tarjouskilpailua, keskeyttää hankinnan ja järjestää uuden tarjouskilpailun.

Hankintaoikaisuvaatimusten perusteet

Adyenin mukaan HSL on menetellyt virheellisesti katsoessaan hakijan tarjouksen tarjouspyynnön vastaiseksi sillä perusteella, että annettua hintaa ei ole ilmoitettu tarjouspyynnössä esitetysti.

XMDS:n mukaan HSL on menetellyt hankintasäännösten vastaisesti hylätessään XMDS:n tarjouksen suosimaansa hinnoittelumalliin perustuen. Mikäli HSL päätyisi katsomaan, että XMDS:n tarjoamaa hinnoittelumallia ei voida pitää tarjouspyynnön mukaisena, tarjouspyynnön on katsottava olleen hankintasäännösten vastainen, sillä se ei ole mahdollistanut yhteismitallisten tarjousten antamista. HSL:n suosima hinnoittelumalli ei XMDS:n mukaan mahdollista kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen valintaa. Hankintayksikkö on lisäksi asettanut laatuun liittyviä vertailuperusteita hankintasäännösten vastaisesti.

Hankintamenettelyn keskeyttäminen

Erityisalojen hankintalain (1398/2016) 116 §:n mukaan hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Hankinnan keskeyttämistä koskeva päätös voidaan tehdä missä tahansa hankintaprosessin vaiheessa aina siihen saakka, kunnes hankintasopimus on tehty. Erityisalojen hankintalain esitöissä (HE 108/2016 vp) on tuotu esiin, että oikeuskäytännössä hyväksyttävänä hankinnan keskeyttämisen perusteina on pidetty muun ohella sitä, että tarjouspyyntö on osoittautunut tulkinnanvaraiseksi taikka virheelliseksi tai hankinnasta on saatu vain yksi hyväksyttäväksi katsottava tarjous. Talousvaliokunnan mietinnössä (TaVM 48/2010 vp s. 4) on todettu, ettei hankintamenettelyn keskeyttäminen edellytä vakavien tai poikkeuksellisten seikkojen olemassaoloa. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hyväksyttävänä syynä hankintamenettelyn keskeyttämiselle on pidetty muun muassa tilannetta, jossa tarjouspyyntö on osoittautunut tulkinnanvaraiseksi, virheelliseksi tai muutoin epäonnistuneeksi (ks. esim. MAO 450/2024, MAO 281/2023 ja MAO 126/2023).

Hankintapäätöksen jälkeen on käynyt ilmi, että valituksessa ja hankintaoikaisuvaatimuksissa esitetty väite tarjouspyynnön virheellisyydestä pitää paikkaansa. Tarjouspyyntö on ollut epäselvä optiona tarjottavien palveluiden hinnoittelun ja sallitun hinnoittelumallin osalta. Tarjouspyyntö ei ole mahdollistanut yhteismitallisten tarjousten antamista tarjouspyyntöä koskevissa lisätietokysymyksissä annetun vastauksen tulkinnanvaraisuuden vuoksi. Tarjouspyyntö on lisäksi ollut virheellinen siltä osin, kuin hankintamenettelyssä on tosiasiallisesti poikettu tarjouspyynnössä ilmoitetusta kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena ilmoitetusta parhaasta hinta-laatusuhteesta 50-50 % painoituksilla. Optiona pyydytyistä palveluista on annettu lautapisteitä sen mukaan, millä hinnalla tarjoajat ovat tarjonneet kyseisiä ratkaisuja. Tarjouspyynnön hinnalle ja laadulle ilmoitetut painoarvot eivät ole siis tosiasiaassa toteutuneet tarjousvertailussa.

Hankintayksikön virheellistä menettelyä ei ole mahdollista korjata muutoin kuin keskeyttämällä hankintamenettely ja kilpailuttamalla hankinta uudelleen. Hankintamenettelyn keskeyttämiselle on näin ollen edellä mainituilla perusteilla lainsäädännön tarkoittamat todelliset ja perustellut syyt. Hankintayksikkö voi poistaa aiemmin tehdyn virheellisen hankintapäätöksen hankintalain 132 §:n mukaisesti. Hankintapäätöksen poistamisen ja hankintamenettelyn keskeyttämisen jälkeen käynnistetään uusi tarjouskilpailu edellä kuvattujen palvelujen hankkimiseksi.

Hankintapäätöksestä tehtyt oikaisuvaatimukset

Adyen N.V ja XMDS Holding B.V. ovat tehneet yllä kuvatusti hankintapäätöksestä hankintaoikaisuvaatimukset. Koska hankintaoikaisuvaatimuksen kohteena oleva hankintamenettely on päätetty keskeyttää ja hankintapäätös kumota, on hankintaoikaisuvaatimuksen kohteena oleva hankintapäätös menettänyt oikeudellisen merkityksensä eikä hankintaa voida enää toteuttaa. Adyen N.V:n ja XMDS Holding B.V:n hankintaoikaisuvaatimukset voidaan siten jättää tutkimatta.

Ehdotus

Hallitus päättää edellä mainituin perustein

- a) keskeyttää hankinnan;
- b) kumota tekemänsä hankintapäätöksen 7.10.2025 § 90 kokonaisuudessaan; ja
- c) jättää tutkimatta Adyen N.V:n ja XMDS Holding B.V:n hankintaoikaisuvaatimukset.

Päätös

